

na visokošolski ravni, pa spet preskromni, da bi na novo ustvarili potrebno podobo tem, ki jim je knjiga namenjena.

Cetudi je knjiga recenzirana, je napak in spodrseljajev ter nedopustnih posploševanj več, kot jih prenese odmerjen prostor za to oceno (primeri: Vrhnik, kar pomeni Vrhnika; naša meja z Italijo in Avstrijo je prirodna; Jadransko morje je povezano z notranjostjo z dobrimi prometnimi zvezami, delo natančno omenja staro emigracijo, novo pa le mimogrede in nekako sramežljivo). Za nas je vsekakor boleče in nedopustno dejstvo, da nadrobno govori o naših manjšinah v Bolgariji, Grčiji, Romuniji in celo Albaniji, prezre pa Slovence v Italiji in Avstriji in na Madžarskem in tudi Gradiščanske Hrvate.

Tretji, prometni del dokaj informativno obravnava posamezne vrste prometa, omenja njih razvoj, glavne prometne smeri in njih pomen za osebn ali tovarni promet, perspektive posameznih vrst prometa in industrijo prometnih sredstev. Snov je bogato opremljena z raznimi, žal, golimi statističnimi podatki. Spričo tendence, da bi nudila čim več podatkov, pa je knjiga čisto bolj suho poročilo, včasih tudi patriotični prospekt, kot učbenik. Iz knjige, na kratko povedano, izzveni, da je priroda močno naklonjena razvoju prometa, mi pa smo to vsestransko izkoristili. Namesto obširnih deskripcij čisto močno pogrešamo kritične obdelave snovi, primerjave med posameznimi prometnimi sredstvi in tudi primerjave z deželami po svetu, da bi videli, kje smo. Skoda, da niso številni podatki prikazani tako, da bi npr. videli, kako potuje blago, kam potuje, pa tudi odnos med vrsto blaga in prometnimi sredstvi, veličino prometa v tonskih kilometrih itd. Knjiga je bogato opremljena s slikami, med njimi je žal mnogo takih, ki nič ne povedo. Tudi kartografski material je v veliki meri slabo izbran (str. 59), čisto bi celo lahko služil za primer, kakšne ne smejo biti karte (str. 66). Skoda, da spričo tolikih strani skic študent le ne more videti primerov, kako se grafično prikazuje promet.

Zaradi pomanjkanja tovrstnih učbenikov, bodo knjigo kot pomožno literaturo uporabljale tudi razne slovenske visoke ali višje šole. Bralci bodo našli v knjigi mnogo zbranega materiala, dodan je tudi skromen seznam literature in virov.

Marjan Žagar

Sozialgeographische Probleme Südosteuropas. Münchner Studien zur Sozial- und Wirtschaftsgeographie. Wirtschaftsgeographisches Institut der Universität München. Band 7, Kallmünz/Regensburg 1973.

Cilj te številke revije s prispevki avtorjev iz šestih držav je predstaviti prostorske aspekte socialnoekonomskih sprememb v deželah jugovzhodne Evrope. Rezultat tesnega sodelovanja nekaterih jugoslovanskih geografskih institucij z izdajateljem te revije, Gospodarsko-geografskim institutom univerze v Münchenu, je zlasti veliko število prispevkov naših geografov.

Ivo Baučič v svojem članku »Struktura in problemi izseljevanja jugoslovanskih zdomcev v tujino« podaja pregled emigracijskega razvoja in poreklo številnih jugoslovanskih zdomcev v Evropi, posebno v ZR Nemčiji. Podani so vzroki takšnega razvoja zdomstva in posledice, ki so v veliki meri za nas negativne.

V članku »Regionalni tipi populacijskega razvoja na Hrvaškem med l. 1953—1961« podaja Ivan Crkvenčič prostorski prikaz razvoja prebivalstva v SR Hrvatski, pri čemer razvrsti občine v šest razvojnih tipov.

Podobno problematiko obravnava prispevek Mladena Friganovića »Socialnogeografski pogled na prostorsko mobilnost in strukturo jugoslovanskega prebivalstva«. Notranje migracije v jugoslovanskem prostoru je avtor razdelil na šest tipov glede na gostoto prebivalstva, prirodni prirastek, ekonomski razvoj in prostorsko mobilnost.

Vladimir Klemenčič v članku »Prostorska diferenciacija in propad stare klasične strukture slovenskega prebivalstva« govori predvsem o ob-

močjih koncentracije prebivalstva in o območjih praznjenja, s posebnim oziranjem na spreminjanje deleža kmečkega prebivalstva. Svoja izvajanja opira avtor na kvalitetni prikaz demografskih premikov v nekaterih naseljih v Brkinih, Suhi Krajini, na Gorenjskem in Goriškem.

Vsebinsko in kartografsko bogat je prispevek Vladimirja Klemenčiča in Karla Rupperta »O prostorskem pomenu osnovnih funkcij v gospodarsko-geografski strukturi Slovenije«. Na osnovi trinajstih kart o razvoju prebivalstva, slovenskih zdomcih, razvoju hiš, zaposlenih v industriji in dnevni migraciji delovne sile, turističnem prometu, počitniških hišah in o vplivnih območjih in strukturi šol v SR Sloveniji, avtorja prikazujeta rezultate številnih geografskih raziskav, opravljenih pri nas v zadnjih desetih letih.

Igor Vrišer podaja kratko sintezo iz svoje študije o malih mestih v SR Sloveniji v članku »Mesta v Sloveniji — Nekatere značilnosti mestnega omrežja, razvoja in socialnoekonomskega pomena mest«. Prikazuje razvoj mest, stopnjo urbanizacije in hierarhijo mest. Ob tem pa se dotakne tudi socialnoekonomske strukture slovenskih mest glede na narodni dohodek in poklicno strukturo zaposlenih.

Poleg navedenih študij naših geografov so v publikaciji še prispevki I. Penkova iz Bolgarije »Gospodarsko-geografske spremembe v ljudski republiki Bolgariji«, S. Pouloupoulosa iz Grčije o »formiranju in razvoju grške kulturne pokrajine«, A. Türkoglua iz Turčije »Razvojne tendence v izrabi tal v turškem kmetijstvu«, Romuna I. Valcea »Urbanizacija in rurbanizacija v Romuniji«, Madžara I. Berenyia »Spremembe v prostorski strukturi kmetijstva v okolici Kiskörösa in Madžara J. Kolte o »vaškem okrožju v komitatu Baranya«.

Sedma številka te revije sicer ni prvi primer sodelovanja naših geografov v njej, predstavlja pa glede na obsežen znanstveni prikaz problematike o našem prostoru velik doprinos k objektivnemu seznanjanju mednarodne javnosti.

Mirko Pak

Panče Kiroški: Prirodno-geografski regioni vo SR Makedonija. Ekonomski institut na univerziteti Skopje, Skopje 1970, (II) + 2 + 212 strani in 3 kartogrami v prilogi.

V okviru raziskovalnega projekta »Ekonomski rajoni v SR Makedoniji« bodo izdelali osem tematsko zaokroženih elaboratov. Trije iz tega sklopa raziskovalne tematike so bili že zaključeni in objavljeni, zato lahko naše bralce o tem na kratko informiramo.

Delo prof. dr. P. Kiroškega ima poleg uvodnih opredelitev še dve poglavji. Avtor pravi, da je prirodno-geografski rajon določena, zaokrožena prirodno-teritorialna celota, ki ima geomorfološko, geološko, klimatsko itd. individualnost. Relief in podnebje mu služita kot vodilna indikatorja, nanju pa se naslanjajo še drugi (npr. rastje, prst, vodovje). Po reliefni izoblikovanosti je Makedonija razdeljena na štiri območja (rodopsko, pelagonijsko, šarsko in vardarsko), po podnebnih značilnostih pa v tri regije (zahodno, vardarsko in vzhodno podnebno območje).

V drugem delu študije so podani vsi trije prirodno-geografski rajoni SR Makedonije (vzhodni, vardarski in zahodni), in sicer s podrobno utemeljenimi razčlenitvami na mikrorajone, katerih je v tej naši najjužnejši republiki 19 po številu. In sploh je avtor posvetil opredelitvam in opisom mikrorajonov (prirodno-geografskim) glavno pozornost, saj iz njih izvemo kar se da največ o njihovi geološki in petrogrfski zgradbi, o reliefu in rudnem bogastvu, o njihovem podnebnju in rastju, hidrogeografskih oznakah itd. Studija prof. Kiroškega je pomemben prispevek h geografskemu poznavanju osnov tako raznolikega predela naše države, kot ga v svojih današnjih mejah zajema SR Makedonija.

M. Natek